

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om säkerställande av sekretess för försvarsuppfinningar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att det stiftas en ny lag om säkerställande av sekretess för försvarsuppfinningar, som ska ersätta den gällande lagen om uppfinningar av betydelse för landets försvar. Lagen ska även i fortsättningen vara en speciallag, som endast innehåller de bestämmelser som behövs för att trygga sådana särskilda intressen inom landets försvar som inte i tillräcklig utsträckning beaktas i patentlagen (xxx/2026).

Den föreslagna lagen ska innehålla bestämmelser om bland annat sekretessbeläggande av försvarsuppfinningar efter det att patent på uppfinningarna har sökts i Finland, om behandlingen vid Patent- och registerstyrelsen av ansökningar som gäller försvarsuppfinningar och om skyldigheten att göra den första ansökan om patent på försvarsuppfinningar som nationell patentansökan hos Patent- och registerstyrelsen. Med försvarsuppfinning avses en uppfinning som är av stor betydelse för landets försvar och vars hemlighållande är nödvändigt med tanke på landets försvar.

Syftet med propositionen är att revidera lagstiftningen om uppfinningar som är av betydelse för landets försvar, så att bestämmelserna motsvarar dagens behov och gör det möjligt för finländska patenthavare att äga de försvarsuppfinningar som omfattas av sekretessbeslut och att söka patent på dem med stöd av Natos avtal om ömsesidigt sekretesskydd för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar.

Ett myndighetsbeslut om sekretess för en uppfinning begränsar patentsökandens rätt att fritt utnyttja sin uppfinning, men innebär dock en lindrigare begränsning av patenthavarens egendomsskydd än expropriationsbestämmelsen i den gällande lagen. Avsikten är att lagen även i fortsättningen ska tillämpas under normala förhållanden, vilket innebär att den tryggar staten endast de rättigheter som staten nödvändigtvis behöver under fredstid.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2027.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag: / Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om säkerställande av sekretess för försvarsuppfinningar

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

En uppfinning som är av stor betydelse för landets försvar och vars hemlighållande är nödvändigt för försvaret (*försvarsuppfinning*) kan *sekretessbeläggas* efter det att patent på uppfinningen har sökts.

Bestämmelser om hurdana produkter, programvaror och tekniker som är av betydelse för landets försvar kan utfärdas genom förordning av försvarsministeriet.

2 §

Beslut om sekretess för uppfinningar ska fattas av Försvarsmaktens huvudstab.

Om Huvudstaben konstaterar att uppfinningen uppfyller de i 1 § avsedda förutsättningarna för försvarsuppfinningar, fattar Huvudstaben beslut om sekretess för uppfinningen.

Beslutet om sekretess för uppfinningen garanterar inte Försvarsmakten nyttjanderätt (licens) till uppfinningen, utan om det avtalas vid behov separat med patentsökanden. På en patentansökan som gäller en försvarsuppfinning tillämpas bestämmelserna om meddelande av tvångslicens med hänsyn till ett allmänt intresse i 108–111 § i patentlagen. Huvudstaben ska upphäva beslutet om sekretess för en uppfinning genast när den konstaterar att hemlighållande av uppfinningen inte längre är nödvändigt med tanke på landets försvar.

3 §

Om det är ganska sannolikt att en uppfinning är en försvarsuppfinning, ska patentsökande som har hemvist eller hemort i Finland göra den första patentansökan som nationell patentansökan hos Patent- och registerstyrelsen. Patentsökanden får göra en fortsatt ansökan till utlandet eller till regionala patentansökningssystem tidigast tre månader efter det att den första patentansökan lämnades till Patent- och registerstyrelsen, om Huvudstaben inte före det fattar beslut om sekretess för uppfinningen.

4 §

Huvudstaben har för skötseln av de uppgifter som föreskrivs i denna lag rätt att ta del av de patentansökningar som lämnats till Patent- och registerstyrelsen.

Huvudstaben kan för skötseln av de uppgifter som föreskrivs i denna lag lämna ut information som den fått med stöd av denna lag till en enhet inom Försvarsmakten under dess tillsyn.

5 §

Ärenden som gäller sådana uppfinningar som avses i denna lag ska av myndigheterna handläggas som sekretessbelagda.

Bestämmelser om straff som döms ut för brott mot tjänstehemlighet finns i 40 kap. 5 § i strafflagen.

6 §

Patent på en försvarsuppfinning meddelas inte förrän Huvudstaben har upphävt beslutet om sekretess för uppfinningen.

Patent- och registerstyrelsen ska anteckna de patentansökningar som gäller försvarsuppfindingar i ett separat sekretessbelagt diarium. I det diarium som avses i 36 § i patentlagen (XXX/2026) antecknas om ansökan ingivningsdag, ansökningsnummer och kontaktpersonens uppgifter. För en sekretessbelagd ansökan fastställs ingivningsdagen i enlighet med 31 § i patentlagen och villkoren för patenterbarhet för uppfindingen bedöms i enlighet med 2 kap. i patentlagen.

På uppfindingar och handlingar om uppfindingarna tillämpas inte bestämmelserna om när handlingarna blir offentliga i 48 § i patentlagen förrän Huvudstaben har upphävt beslutet om sekretess för uppfindingen.

7 §

Om tystnadsplikten i fråga om en uppfinding upphör inom 20 år efter patentansökans ingivningsdag, ska behandlingen av ansökan fortsätta i enlighet med patentlagen. I annat fall ska Patent- och registerstyrelsen underrätta patentsökanden om att patent inte längre kan meddelas och ska de sekretessbelagda handlingarna förstöras.

8 §

Om en uppfinding har sekretessbelagts, ska av offentliga medel betalas en skälig ersättning för den skada som beslutet har orsakat.

9 §

Patent på försvarsuppfindingar kan med stöd av Natos avtal om uppfindingar endast sökas med tillstånd av Huvudstaben. Ett sådant tillstånd kan beviljas endast på villkoret att uppfindingen hemlighålls också i utlandet.

10 §

Den som har fått information om en i denna lag avsedd försvarsuppfinding får inte utnyttja informationen eller röja vad han eller hon på detta sätt har fått veta.

Om patentsökanden anlitar ett ombud som ges tillgång till sekretessbelagd information om uppfindingen, tillämpas lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019) på ombudet och dennes anställda.

11 §

Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt 3 och 10 § döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § i strafflagen, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag.

12 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen om uppfindingar av betydelse för landets försvar (551/1967).

Helsingfors den xx xxx 20xx

Statsminister

Förnamn Efternamn

..minister Förnamn Efternamn